

RAJONO TARYBOS NARIAMS

1998 m. rugsėjo 18 d. 10 val. rajono savivaldybės rūmų salėje įvyks rajono tarybos 12 - asis posėdis.

Teikiama svarstyti šie klausimai:

1. Viešosios įstaigos "R. Burniko bendrosios praktikos gydytojo kabinetas" įstatų tvirtinimas.
2. Dėl Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro Juodupės slaugos ligoninės reorganizavimo į Juodupės slaugos namus.
3. Sveikatinimo veiklos programų tvirtinimas.
4. Dėl padėties žemės ūkyje.
5. Dėl atleidimo nuo žemės kainos priedo už inžinierinius įrengi-

nus.

6. Dėl patalpų pirkimo.
 7. Ilgalaikio nenaudojamo materialiojo turto nurašymas.
 8. Rajono valdybos 1998 07 08 sprendimo Nr. 186 tvirtinimas.
 9. Specialiųjų lėšų sąmatos tvirtinimas.
 10. Dėl lėšų perkėlimo.
 11. Viešosios įstaigos darbinio užimtumo centro "Viltis" steigimo sutarties ir įstatų tvirtinimas.
 12. Viešųjų įstaigų valdymo funkcijų delegavimas.
 13. Rajono valdybos sprendimų ir mero potvarkių tvirtinimas.
- Prašome dalyvauti.

V. Masiulis
Rajono meras

KODĖL AMERIKIETIS NEVALGĖ LIETUVIŠKOS MĖSOS?

Ruduo ne tik darbymečio, bet ir vestuvių, kitų švenčių metas. Deja, kartais tos šventės baigiasi gana liūdnai. Dar ir dabar nuo užkrėsto maisto daugiau kaip 30 žmonių tebesigydo Panevėžio rajone. Panašiai atsitiko ir kitame rajone.

Turintys pinigų vestuvėms, gimtadieniams, varduvėms žmonės užsisako vilas, poilsia vietas, pirtis su baseiniais, dažnai nesusimąstydami apie galimas nemalonias pasekmes. Dažnai tos patalpos būna nepritaikytos dideliam žmonių susibūrimui.

Neseniai teko su Amerikos lietuvių šeima dalyvauti pobūvyje Biržų rajone. Šeimininkai labai nustebo, kad mandagus amerikonas atsisakė valgyti bet kokį maistą, neragavo net gaivos, o paprašė paprasčiausio mineralinio vandens.

Jis prisipažino, kad nevalgo ne todėl, jog prastas maistas, o todėl, kad pastebėjo moteris, kurios ruošė pa-

tiekalus, bet neturėjo kur nusiplauti rankų. Apie tualetą net nenorėjo kalbėti.

Atrodo, kad apie tokias smulkmenas ir neverta rašyti, tačiau kai nuo nešvaros prisišaukiamos ligos, viskas atrodo kitaip.

Rokiškyje taip pat yra nemažai privačių valdų, nuomojamų pobūviams, nepasirūpinus jų higienine tvarka. Neretai samdomos šeimininkės, kurios apie sveikatos pasitikrinimą, matyt, nėra nė karto pagalvojusios.

Visuomenės sveikatos centro Rokiškio filialo medikai į tokias valdas patekti negali, o kartais dėl etikos, kitų sumetimų ten pabuvoti ir nesistengia.

Tad užsisakydami patalpas puotai, gerai pagalvokime, ar vėliau nesusirgsime, kaip Panevėžio vestuvėninkai.

Ernestas Čižinauskas

KOKIĄ PASIRINKTI ŽIEMINIŲ RUGIŲ VEISLĘ?

Toks klausimas dažnai skamba iš ūkininkų lūpų, tačiau vienareikšmio atsakymo nėra. Pasirenkant veislę, reikia atsižvelgti į priešsėjus, tręšimą, dirvos kokybę, gamtos sąlygas ir kitus faktorius.

Tinkamiausių Lietuvoje auginti augalų veislių sąrašas 1998 m. įrašytos ir rekomenduojamos sėti penkios rugių ir vienuolika veislių žieminių kviečių. Žieminių rugių rekomenduojama sėti 'Duonių', 'Hacados', 'Motto', 'Rūkų', 'Marder F1' veisles.

Pagal Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos pateiktą informaciją apie sėklininkystės ūkiuose išaugintą ir parduodamą žieminių rugių sėklą, galima teigti, kad daugiausia Lietuvoje auginama 'Duonių', 'Motto', 'Rūkų'.

'Duoniai' rajonuoti nuo 1994 m. Veislė atspari nepalankiai žiemai, atspari išgulimui. 1992-1997 m. visose augalų veislių tyrimo stotyse gautas vidutinis derlingumas 54 cnt iš ha.

'Motto' sukurta Lenkijoje. Veislė gerai žiemoja, mažai išgula, atspari ligoms. Per paskutinius trejus metus visose augalų tyrimo stotyse vidutiniškai gauta 5 tonos iš ha grūdų.

Tetraploidinių žieminių rugių veislė 'Rūkai' atspari išgulimui ir ligoms. Sėjant tetraploidinius, reikia parinkti plotus, kad būtų izoliacinis atstumas nuo diploidinių veislių ne mažiau kaip 500 metrų. Priešingu atveju tetraploidinių rugių varpose bus tuščių vietų, sumažės derlingumas.

Hibridinių žieminių rugių veislė 'Marder F1' sukurta Vokietijoje. Per tyrimo laikotarpį visose augalų tyrimo stotyse gautas 5,2 tonos iš ha derlingumas. 'Marder F1' - aukštos žemdirbystės kultūros reikalaujantis hibridas. Jis jautrus ligoms, ypač pavasariniam pelėsiui ir stiebinėms rūdims. 'Marder F1' rugiai yra hibridiniai, todėl jų sėklą kasmet reikia pirkti naują iš šios sėklos daugintojų.

'Hacada' veislė sukurta Vokietijoje. Pagal veislių tyrimo stočių tyrimo duomenis, ši veislė atspari išgulimui, gerai žiemoja. Per tris tyrimo metus visose veislių tyrimo stotyse vidutiniškai gauta 5,3 tonos iš ha. Šiais metais dėl nepalankių klimato sąlygų 'Hacada' veislės rugiai nukentėjo nuo ligų.

Valentinas Mažeikis
Konsultantas augalininkystei

RIMANTEI NORVAIŠIENEI PASIRODĖ, KAD VALDYBOS POSĖDIS - TEATRAS

Rajono valdybos posėdyje buvo svarstomas klausimas dėl Lietuvos savanorių kapų priežiūros, jų pagerbimo valstybinių švenčių dienomis.

Pranešėjas, kraštotvarkos tarnybos vyresnysis specialistas paminklosaugai Vidmantas Žiukelis, sakė, jog mūsų rajone nėra atskirų savanorių kapinių, savanoriai palaidoti kartu su visais kitais mirusiais. Be kita ko, jis tvirtino, kad už kapų priežiūrą atsakingos seniūnijos juos tvarko pavyzdinčiai, kapų nebūtų gėda parodyti ir svečiams. Vis dėlto jis valdybos nariams pasiūlė priimti sprendimą, įpareigojantį kai kurias seniūnijas nuolat tvarkyti ir prižiūrėti savanorių kapus Rokiškio miesto senosiose, Obelių, Tumasonių, Aleksandravėlės, Pakapinės, Bagdonišio, Jūžintų kapinėse.

Valdybos nariai Gediminas Matiekus ir Laima Keraitienė suabejojo dvi-prasmiska V.Žiukelio kalba, tad ir paklausė, kam reikalingas toks sprendimas, jei kapai tvarkomi pavyzdinčiai. Vyresnysis specialistas, kiek padvejojęs, atsakė: "Kad jie būtų pagerbti švenčių dienomis". Per kokias šventes, taip ir liko neaišku.

V.Žiukelis taip pat priminė (lyg niekas iki tol nebūtų žinojęs), jog nema-

žai lietuvių savanorių ilsisi Latvijos Respublikos kapinėse. Jis sakė, kad Latvijoje, kaip ir pas mus, kapinių priežiūra yra vietos valdžios dispozicijoje. Červonkos kapai netgi įtraukti į Latvijos istorijos paminklų sąrašą. Jie vietos žmonių taip pat tvarkomi, neapleisti.

Su nuostaba ir sarkastiška šypsena į pranešėjo žodžius reagavo posėdyje dalyvavusi Karių kapų bendrijos pirmininkė Rimantė Norvaišienė, retoriškai paklaususi: "Ar čia vyksta teatras?" Išgirdusi, kad tai vis dėlto valdybos posėdis, R.Norvaišienė nenu-rimo, išdalijo nuotraukas, kuriose, anot pirmininkės, kai kurie kapai, "prižiūrėti" seniūnijų, atrodo lygiai taip pat, kaip sovietiniais laikais. R.Norvaišienė teigė, kad tik ji, Antanas Slesariūnas, Feliksas Mažeikis ir koks vienas savanoris lapkričio 1 - ają, vasario 16 - ają apvažiuoja kapus ir uždega žvakutes. Kitiems, anot ponios Rimantės, turbūt atrodo, kad žemė prigludusi ne kovotojus už Lietuvos laisvę, bet Tado Blindos banditus. Dar anksčiau žvakutes uždegdavusi tik ji ir Tautvylio Aleksiejaus tėvas. Kiti baimindavosi. "Jums, Žiukeli, turėtų būti gėda, kai sakot, jog Eglainės ir Červonkos kapus tvarko vietos seniū-

nijos, - kalbėjo R.Norvaišienė. - Aš ir mūsų gėlininkai juos tvarkom."

Atsakydamas į bendrijos pirmininkės tvirtinimą, kad visi kapai rajone ir Červonkoje sutvarkyti aukotojų lėšomis, vicemeras Antanas Slesariūnas pareiškė, kad pusė lėšų buvo gauta iš Krašto apsaugos ministerijos. Jis sakė suprantas, kad p. Norvaišienė nuveikė labai daug, tačiau ir be jos "kapai neprapuls".

Savivaldybės sekretorė Birutė Žulienė kalbėjo, jog būtų labai gražu, jei savivaldybė bendradarbiautų su Karių kapų bendrija. Anot jos, ši klausimą reikia spręsti iš širdies.

R.Norvaišienė valdybos prašė kapų priežiūrai skirti 500 litų. Tačiau valdyba, pasirodo, pinigų negalinti skirti niekam. Tai - rajono tarybos kompetencija. Kadangi vietos savivaldos įstatymas numato, kad kapus savo teritorijose turi prižiūrėti seniūnijos, tad ir buvo konstatuota, jog šio darbo negalima "primesti" privačiam asmeniui.

Karių kapų bendrija, nenorinti priežiūros palikti vien seniūnijoms ar kitoms institucijoms, matyt, pinigų prašys rajono tarybos. Jos posėdis - rugsėjo 18 d.

Vygandas Pranskūnas

NESKLANDUMAI PREKYBA SĄSIUVINIAIS

Šiomis dienomis kilo nesusipratimų dėl prekybos mokiniams skirtais pratybų sąsiuviniais. Pakomentuoti iškilusią problemą paprašėme rajono savivaldybės švietimo tarnybos vadovą RIMANTĄ ŠINKŪNĄ.

- Iniciatyvos prekiauti pratybų sąsiuviniais ėmėsi Rokiškio knygyno direktorė Genovaitė Medzelienė. Energinga moteris suprato, jog tai - gar-

dus kšnelis. Sąsiuvinį reikia kiekvienam vaikui, tad, suprantama, kad iš šios prekybos galima nemažai pasipelnyti. Tačiau kiekvieno pratybų sąsiuvinio kaina knygyne daug didesnė nei parduodamų švietimo tarnyboje. Mes negalim sutikt su tokiu direktorės elgesiu dėl dviejų svarbių priežasčių. Pirmą, kadangi sąsiuviniai knygyne trečdaliu brangesni, nukenčia mokinių tėvų kišenė. Be to, tokiu žingsniui nepritaria nei mokyklų vadovai, nei mokytojai. Aišku, ir tėvai. Antra, švietimo tarnyba turi at-

siskaityti ministerijai. Jei kiltų kokių problemų, ministerija paklaustų, kodėl mes neužtikrinam normalios prekybos. O knygynas mums nepaval-dus...

Pratybų sąsiuviniais ne pirmus metus prekiauja mūsų tarnybos bibliotekininkė Aldona Pivoriūnienė. Palai-kome ryšius su Švietimo ministerijos leidybos centru, todėl operatyviai gauname ką tik išleistus sąsiuvinis, ir pigesne kaina nei prekiauja leidyklos.

Nukelta į 4 psl.



- Tikimės, kad mums linus veš ne tik Rokiškio, bet ir aplinkinių rajonų žemdirbiai,- sakė įmonės vadovas Romualdas Kaminskas.

"PANEMUNĖLIO LINAI" LAUKIA PRODUKCIJOS

Akcinė bendrovė "Panemunėlio linai" šiais metais planuoja supirkti apie pusantro tūkstančio linų šiaudelių. Kad greičiau būtų perdirbama produkcija, įmonė įsirengė naują džiovyklą, pagal galimybes buvo patobulinti, sumontuoti ir kiti įrengi-

mai.

"Panemunėlio linų" vadovas Romualdas Kaminskas šią savaitę lankėsi žemės ūkio bendrovėje "Lėvens krantai", pas ūkininkus Anicetą Bytautą, Janiną Mikelėnienę, apžiūrėjo jų auginamus linus.

Svarbiausias įmonės rūpestis - kur parduoti perdirbtą produkciją. Tik tada ir bus galima atsiskaityti su linų augintojais. Bendrovė mokės už linų šiaudelius pagal Vyriausybės nustatytas kainas.

Rimantas Jurgelionis
Autoriaus nuotrauka

IŠ LATVIJOS SPANGUOLIŲ- TIK 5 KG

Kaip papasakojo Panevėžio teritorinės muitinės viršininko pavaduotojas Juozas Sirvydis, neseniai Obelių poste buvo sulaikytas Kupiškio rajono gyventojas Mindaugas Pakalnis, kuris nelegaliai bandė į Lietuvą įvežti 10 televizorių, 5 kompiuterių sisteminius blokus.

Su muitininkais neseniai turėjo problemų Latvijos pilietis Guntis Maldans, biržietis Tomas Brazdžiūnas, Rusijos gyventojas Viačeslavas Martynkevičius.

Mūsų krašto žmonės nuo senų laikų yra įpratę Latvijoje pasirinkti spanguolių. Deja, juos galima iš dalies nuliūdinti. Muitininkai per sieną leis įvežti tik 5 kilogramus šių uogų. Taip pat šiuo metu į Lietuvą galima įvežti 5 kilogramus maisto produktų, vieną litrą alkoholinių gėrimų.

Algis Šimkonis

NESKLANDUMAI PREKYBA SĄSIUVINIAIS

Atkelta iš 3 psl.

Rugsėjo pirmosiomis dienomis prie bibliotekininkės durų susidarė moksleivių eilutės. Tai atsitiko todėl, jog nepavyko susitarti su mokyklų vadovais, kad jie ne vaikus siųstų tų sąsiuvinų pirkti, o mokytojus ar bibliotekininkes. Negi sunku buvo šias įpareigoti surinkti iš mokinių pinigus ir nupirkti sąsiuvinus? Kai iš karto ateina 30 vaikų - tuoj pat ir kamšatis. Kaimo mokyklų vadovai buvo pareigingesni. Matyt, ateityje reikėtų įvardinti mokytojus, į mūsų tarnybą siun-

tinėjančius savo auklėtinius.

Šiokią tokią sumaištį sukėlė ir tai, kad švietimo tarnybos biblioteka, buvusi savivaldybės rūmų penktame aukšte, pastarosiomis dienomis persikėlė į buvusias "Sodros" patalpas. Per vieną dieną visų pratybos sąsiuvinų pervežti į naują vietą nespėjome.

Manau, kad sąsiuviniais gali prekiauti ir knygynas. Tačiau ar verta už juos mokėti daug daugiau?

Tokia švietimo tarnybos vadovo nuomonė. Galbūt šiuo klausimu norėtų žodį tarti knygyno administracija, mokytojai ar tėvai?

Vygandas Pranskūnas

NAUJI ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ VADOVAI

Onušio pagrindinės mokyklos direktore tapo Nijolė Bakšienė. Prieš tai ji dirbo toje pačioje mokykloje direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Rokiškio J. Tūbelio vidurinė mokykla, kaip žinia, reorganizuota į gimnaziją ir pradinę mokyklą. Pačios didžiausios rajone pradinės mokyklos, kurioje mokysis per 200 pradinukų, direktore paskirta buvusi J. Tūbelio vidurinės mokyklos mokytoja Dalia Petrauskienė.

Obelių meninio lavinimo centro direktoriumi, nugalėjęs viešo konkurso metu kitus du pretendentes, tapo centro mokytojas Zenonas Žėkas.

Vietoje atsistatydinusio Obelių vidurinės mokyklos direktoriaus Gintaro Tervydavičiaus laikinai einančia direktoriaus pareigas paskirta tos pačios mokyklos direktoriaus pavaduotoja Liumina Šlevienė.

VAKUOJANTI DIREKTORIAUS VIETA

Buvusi Konstantinavos pagrindinės mokyklos direktorė Zita Mickevičienė perėjo dirbti į "Romuvos" vidurinę mokyklą matematikos mokytoja.

JEI GILTINĖ IR PRAEINA PRO ŠALĮ...

Įsivaizduokit tokią situaciją. Ligonų kasos palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėse besigydančių žmonių gali finansuoti 120 dienų. Tačiau yra sergančiųjų, kuriems tų dienų sveikatai pataisyti nepakanka. Tarkim, vėžininkas ligoninės lovoje gali kankintis daug ilgiau nei numato tos kasos. Tuo tarpu gydytojas, tarsi koks žandaras, praeidamas pro šalį, vis klausia: "Ar dar gyvas?"

Kur dėtis piliečiui, jei giltinė jo nepasiima nei per tas 120, nei per kita tiek dienų? O jei jam - dar tik 40 metų? Važiuoti į senelių namus?

Artimiausiu metu rajono tarybai bus pasiūlyta svarstyti klausimą dėl Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro Juodupės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės reorganizavimo į slaugos namus. Sveikatos apsaugos bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos svarstė galimybę sujungti globos ir slaugos įstaigas. Slaugos namuose būtų teikiamos medicininės ir socialinės paslaugos.

Mūsų rajone gyvena per 1400 vienišų žmonių. Socialinės globos problema ypač aktuali vienišiams invalidams ir asmenims, sergantiems lėtinėmis ligomis. Trijose rajono palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėse nuolat slaugoma apie 20 vienišų asmenų, kurie neturi artimųjų arba artimieji jais nesirūpina. Slaugos namų įsteigimas leistų spręsti invalidų ir vienišų žmonių, kuriems reikalinga nuolatinė slauga, socialines problemas.

Savivaldybės gydytojas Tadeušas Chadyšas, socialinės paramos ir darbo tarnybos vadovas Vitalijus Giedrikas, kiti specialistai įsitikinę, kad tokius slau-

gos namus tikslingiausia būtų įsteigti Juodupėje. Šios gyvenvietės ligoninėje dirba net 33 žmonės, kolektyvas - jaunas.

Šiuo metu trijose rajono palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėse yra 110 lovų (tiek daug turi dar panevėžiečiai). Žinoma, kad kitais metais 110 - čiai lovų lėšų nebus skirta. Pagal Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas turėtų būti 1 lova 1000 - čiu gyventojų. Tad vieną mūsų rajono ligoninę turbūt tektų uždaryti. Ir, ko gero, Juodupės. Per 30 žmonių netektų darbo. Tai viena iš priežasčių, kodėl sumanyta įsteigti slaugos namus (apie kur kas subtilesnes priežastis - publikacijos pradžioje).

Pasak T.Chadyšo, įsteigus slaugos namus, bus tikimybė gauti lėšų iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Tai būtų rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga. Ligoninės reorganizavimą į slaugos namus numatoma baigti iki šių metų pabaigos.

Belieka laukti rajono tarybos nutarimo.

Vygandas Pranskūnas

JOGAI DARO TAIP

Jogai niekada nevalo dantų mums įprastais šepetėliais ir pastomis, tačiau jų dantys sveiki visą gyvenimą. Metodas paprastas ir nesudėtingas.

Pavasari prisipjaukite 3-4 cm storio ir iki 20 cm ilgio ažuolo arba eukalipto šakelių ir jas išdžiovinkite. Vakare tokią šakelę įmerkite į stiklinę su vandeniu, o ryte sukandžiokite suminkštėjusią šakelės galą - turėsite medinį "šepetėlį". Juo rūpestingai išvalykite dantis ir pamasažuokite dante-

nas. Tada panaudotą "šepetėlį" nupjaukite, o šakelę vėl pamerkite į vandenį kitam kartui.

Kita procedūra - dantų valymas druska. Truputį druskos atskieskite bet koku aliejumi, kad gautųsi tiršta masė. Rodomuoju pirštu su ta mase valykite dantis iš viršaus į apačią, iš išorės į vidų, tada horizontaliai. Praskalaukite burną vandeniu, pamasažuokite danteną. Tęskite 2 - 3 minutes, kad sustiprėtų dantenos ir dantų šaknys.

Vieną siūlomą procedūrą patartina padieniu kaitalioti su kita.

VIEŠOJI ĮSTAIGA KAMAJUOSE

Kamajuose dirbantis gydytojas R.Burnickas nusprendė įsteigti viešąją įstaigą - bendrosios praktikos gydytojo kabinetą.

Vienas pirmųjų rajone bendrosios praktikos gydytojų teiks asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal sutartis su užsakovais.

Pagrindiniai įstaigos veiklos uždaviniai - organizuoti ir teikti nespecializuotą kvalifikuotą pirminę asmens sveikatos priežiūrą, būtinąją ambulatorinę medicinos pagalbą. Paslaugos bus teikiamos ir įstaigoje, ir pagal pacientų iškvietus jų namuose. Apdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu įstaiga ambulatorines paslaugas teiktų nemokamai. Mokamos būtų paslaugos, kurios įtrauktos į Vyriausybės nustatyto asortimento mokamų paslaugų sąrašą, taip pat tos, kai jos bus teikiamos asmenims, kurie kreipsis į įstaigą savo iniciatyva, ir teritorinė ligonių kasa neapmokės už jų sveikatos priežiūrą.

Įstaigos steigėja numatyta rajono savivaldybės taryba, kuri ir turės patvirtinti įstatų.

Leonas Eimantas

NAUDOTIS REIKIA RACIONALIAI

150 mln. žmonių pasaulyje naudoja mobiliuosius telefonus. Ar tai kenkia sveikatai? Į šį klausimą pabandė atsakyti mokslininkai Briuselyje vykusioje tarptautinėje konferencijoje. Daugumos ekspertų nuomone, naudojantis mobiliuoju telefonu racionaliai, nėra ko jaudintis. Į ką vertėtų atkreipti dėmesį?

Nepirkti "nežinomos kilmės" aparatų, be sertifikatų.

Vengti ilgų pokalbių.

Iki minimumo riboti pokalbius važiuojant automobiliu, nes elektromagnetinio lauko poveikis mažoje erdvėje didelis.

Tačiau galutinių rezultatų reikės palaukti dar penkerius metus, kai tyrimą baigs Pasaulinės Sveikatos Apsaugos organizacija.

Unikalus talentas

Obelietę Eleną Zalagaitę, šiais metais švenčiančią 70 metų jubiliejų, gerai pažįsta ne tik šio miestelio gyventojai, bet ir Vilniaus, Kauno, Panevėžio dailininkai. Jos ant faneros ir drobės tapytais paveikslais susižavi kiekvienas, kas užsuka pas talentingą moterį į namus arba apsilanko Obelių muziejuje.

"Mielai ir nepakartojamai dailininkei, lietuvių kultūros puoselėtojai. Esame sužavėti nepakartojamais Jūsų darbais", - tokius ir panašius įrašus atsiliiepimų knygoje perskaičiau ir lietuviškai, ir lenkiškai, vokiškai, latviškai, rusiškai, prancūziškai...

Ponia Elena pasidžiaugė, kad jos kūrybai vis daugiau dėmesio rodo rajono ir miesto valdžia. Obelių muziejuje paveikslams skirti du erdvūs kambariai.

- Tapyti pradėjau 33 metų. Specialiai mokytis neteko, nors neakivaizdžiai esu baigusi Vilniaus universiteto istorijos fakultetą. Gal todėl mano paveiksluose ne tik peizažai, gamtos motyvai, bet ir istorinės asmenybės, religiniai motyvai. Piešiu vyskopus, garsius pasaulio kultūros ir meno žmones, - pasakoja pašnekovė.

Dar šiais metais ponია Elena ant faneros žada nupiešti Bernardo Brazdžio, Kristijono Donelaičio, Vydūno portretus.

- Aš juos tarsi gyvus matau, todėl jaučiu, kad darbai turėtų pasisekti. Tapydamas portretą, labai svarbu išryškinti akių žvilgsnį. Tai pastebi ir mano paveikslus pamatę žmonės. Daug sa-

vo darbų esu padovanojusi, pardavusi. Žinau, kad jų yra ir Lietuvoje, ir Vokietijoje, kitose užsienio šalyse. Tačiau "Paskutinė vakarienė", Vytauto, Gedimino, Kęstučio, kitų kunigaikščių portretai turi likti Obelių muziejuje, - sakė ponია Elena.

Paklausta, kas ją paskatino piešti, dailininkė prisiminė savo motiną Jadvygą, kuri gražiai dainuodavo, pati bandė tapyti, vėliau padėdavo Elenutei, buvo griežta kritikė ir vertintoja. Ir dabar muziejuje ant sienos pagarbioje vietoje kabo jau Elenutės nutapytas mamos portretas.



Elena Zalagaitė prie savo darbų.

Be tapybos, šeimininkė turi ir daugiau rūpesčių - padeda auginti brolio Jono anūkus. Kai pavargsta, sėda prie senovinio pianino. Ir tada po kambarį pasklinda muzika, kuri tarsi susilieja su paveikslų grožiu.

Rimantas Jurgelionis
Autoriaus nuotraukos



Laisvalaikio akimirka.

Tai buvo seniai, labai seniai, tikriausiai, Vytauto laikais, kai prie Obelių žydrųjų ežerų, už kelių varsnų nuo piliakalnio, gyveno mūsų bočiai - senelių seneliai ir jų vaikai. Narsūs, darbštūs, garbingi ir sveitingi tai buvo žmonės. Savo nepaprastu grožiu, dvasios tyrumu garsėjo ir visos šio krašto geltonkasės lietuvaitės. Prie kiekvienos sodybos margavo gėlių darželiai, augo plačiašakės obelys. Buvo kuo pasigrozėti, buvo ir kuo pasivaikinti.

Nuvijus kryžiuočius Dauguvos link, sustojo čia kartą pailsėti, nuplauti ir aprišti žaizdų Žvitriaus narsūs kariai. Apsupo juos geltonkasės mergaitės, nešinos ašočiais gaivinančio šaltinio vandens ir pilnus krepšius obuolių. Rūtom, mėtom padabino karius, skaniais obuoliais pavaišino, tyru vandenėliu pagirdė, aprišo jų žaizdas. Gėlėmis apkaisė žirgų galvas.

Pamatė geltonkasė prie šaltinio baltą žirgą ir karžygį, užmigusį giliai. Pribėgo, žiūri - jo ranka sužeista. Ji tyliai nuplovė žaizdas, padėjo šalia pačių gražiausių, skaniausių obuolių ir buvo jau beeinanti, kai atmerkė akis Žvitrius. Nustebo pamatęs aprištas žaizdas ir prieš akis stovinčią liekną, gražią mergaitę. Striktėlėjo geltonkasė, kaip medžiotojo išgąsdinta stirnaitė, ir dingo medžių tankmėje. Pašoko Žvitrius, šūktelėjo:

- Lelijėle, širdužėle, palūkėk. Aš tau ačiū pasakyti noriu.

Niekas nieko neatsakė. Pasileido vytis. Žemėje įmintos mažytės pėdos kelią rodė. O štai ir ji - mergužėlė, lelijėlė, akis nuleidusi, pina kasas.

- Kuo vardu, saulute mano? - paklausė Žvitrius.

- Aš Raminta vadinuos.

- Raminta? Koks gražus, raminantis vardas! Gera tu savo širdimi, Raminta. Ačiū tau už viską. Duoki ranką, grįžkim prie šaltinio.

Grįžo. Žodis po žodžio, žvilgsnis po žvilgsnio ir pamilo vienas kitą: vienas už širdies gerumą, tyrumą ir darbštumą, kitas - už karžygio narsumą ir jaut-

Obelijos krašto RAMINTA



Ramintos šaltinis.

rų dėkingumą.

Dvi dienas ilsėjosi kariai, ganėsi jų žirgeliai. Dvi dienas mergužėlės globojo, vaišino karžygius skaniausiais obuoliais. Ir ne veltui šią vietą kariai ilgai niui praminė Obelijos kraštu, vėliau tiesiog - Obeliais.

Prieš kelionę, prieš mūsų sukviėtė Žvitrius savo karius prie šaltinio, paėmė Ramintos ranką ir, visiems girdint, tarė:

- Ji man čia miegančiam žaizdas aprišo. Tebus ji man kovos audrose švyturiu šviesiu. Mūsų liaudies išmintis sako: "Meilės nežadėk: davęs žodį - ištesėk". Aš prisiekiu visais aukštaičių dievais, kad grįžęs tau, Raminta, aukso žiedą dovanosiu. Lauki prie šaltinio - aš grįšiu.

Ir išėjo kareivėliai su skambia daina:

"Į kraštą Obelijos
vėliai atjosim,
Ramintėlei žiedą aukso dovanosim".

Laukė Raminta savo karžygio. Ilgai laukė, ilgesio dainas prie šaltinio dainavo, kol pagaliau grįžo iš pergalingo mūsų narsūs kariai. Grįžo ir baltas Žvitriaus žirgas, bet - be raitelio. Veltui Ramintos akys jo ieškojo.

Apsupo Ramintą kariai prie šaltinio, ir vienas jų tarė:

- Žvitrius kaip niekad priešą kardų kapojo. Pergalingą mūsų laimėjo ir žuvo karžygio mirtimi už šventą mūsų tėvų žemę, už Obelijos kraštą, už tave, Raminta. Čia, prie šaltinio, kur Žvitrius prisiekė tave mylėti, priimki jo didžios meilės, ištikimybės ir dėkingumo palikimą - aukso žiedą.

Drebančiomis rankomis paėmė Raminta brangiausią Žvitriaus dovaną, pabučiavo ir, atsigrėžusi į karius, tvirtai prabilo:

- Duokit žirgą baltą, Žvitriaus plieno kardą duokit. Aš jo vietoj stosių gint brangios šalies, nelaimėje ir varguose žmonėms padėsiu.

Narsiai kovės Obelijos krašto geltonkasė mergaitė - Raminta. Kovėsi už du. Visas jos gyvenimo kelias jautriu pasiaukojimu ir kovų pergalėmis nužymėtas.

Ir dabar, kai obeliečius užklumpa kokia nelaimė, atjoja Raminta ant balto Žvitriaus žirgo ir, niekam nematant, padeda, paguodžia, nuramina. O tie, kurie nori būti visą gyvenimą drauge, ateina prie Ramintos šaltinio, atsigaišina tyru vandenėliu, apvainikuoja savo draugystę neišardomos meilės priesaika.

Jeigu tu nė karto gyvenime nesumelavai, buvai sąžiningas ir ištikimas duotam žodžiui, jei myli savo bočių žemę, ateik tylų vakarą, lakštingaloms suokiant, prie šaltinio. Tu pamatysi čia sėdinčią nuo mūsų ir gyvenimo audrų kiek pailsusią, tačiau nuostabią, gražią, jautrios širdies ir kaip šaltinio vanduo - tyrą geltonkasę lietuvaitę ir baltą jos žirgą. Ateik, Ji tave paguos, nuramins, sustiprins.

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas



PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. rugsėjo 11 d. penktadienis. Nr. 50. Kaina 0,60 Lt.

Specialiai "Pragiedruliams" iš Kauno



GERUMO SESUO

Vakar Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje įvyko vakaras "Gerumo sesuo Alė Rūta", skirtas Rokiškyje vaikystę ir jaunystę praleidusios poetės Alės Rūtos - Elenos Nakaitės - Arbačiauskienės kūrybinei veiklai pažymėti.

Vakare dalyvavo pati poetė, rašytojas Robertas Keturakis, aktoriai Liucija Zorūbaitė, Saulius Bagaliūnas, skaitovė Daina Kazlauskienė, Vytauto Didžiojo universiteto studentų folklorinis ansamblis.

Buvo prisiminta, kad poetė Rokiškio gimnaziją baigė 1934 metais, kiti su Rokiškiu bei jo žmonėmis susiję epizodai.

Saulius Petraitis

*Archyvinėje nuotraukoje:
Alė Rūta Rokiškio viešojoje
bibliotekoje.*

MAŽASIS MŪSŲ JUBILIEJUS

Mūsų kūdikis gimė gilų šių metų viduržiemį. Jo gimtadienis - vasario 14 - oji. Jei gimdymas - ne toks paprastas dalykas, tai naujagimio vardą išrinkti nebuvo sunku. Rokiškis - Vaižganto kraštas, o Vaižgantas visų pirma asocijuojasi su "Pragiedruliais".

Nuo pat pirmų dienų mūsų kūdikis buvo ramus vaikas. Jis nei šūkavo, nei ką nors gąsdino ar kam nors grasino. Gal todėl, kad nuo pat pradžių užsigrūdino. Gimęs per šalčius, jis augo nešildomose patalpose, pro kurių langus švilpavo vėjai, o kartais įskriedavo ir snaigijų pulkelis.

Ir dabar mūsų "Pragiedruliai" tokie pat. Tiesa, šiek tiek užtelėję.

Šiandien - penkiasdešimtas laikraščio numeris. Turbūt žinote, kiek užauga vaikas per penkiasdešimt dienų. Mes kiekvieną "Pragiedrulių" numerį prilyginam vienai dienai. Tad mūsų vaikui dar augti ir augti. Svarbu, kad nesusirgtų, kad būtų toks pat sveikas, kaip iki šiol.

Užauginti sveiką vaiką galima tik sveikoje terpėje. Tikimės, kad "Pragiedruliams" tebetalkins mūsų ištikimiausi draugai - skaitytojai. Mes jiems tebeliekame geranoriški: nemokamai spausdiname asmeninius skelbimus, padėkas, užuojautas, nebranginame prenumeratos. Iš skaitytojų laukiame kuo daugiau laiškų su pastabomis, pasiūlymais, pasakojimais apie save ir kitus, savo ir pažįstamų gerus darbus.

Vieni kitus mylėdami ir gerbdami, savo - redakcijos kolektyvo ir ištikimų talpininkų bei skaitytojų - kūdikį užauginkime gražų, teisingą ir tvirtą, kad jis nemirtų, "nors vandenim, kalnais apklotum".

Redakcija

KAS? KUR? KADA?

Rokiškio krašto muziejuje iki spalio 11 d. veiks kauniečių dailininkų, kilusių iš mūsų rajono, darbų paroda.

♦♦♦

Viešojoje bibliotekoje veikia parodos "Šilinės" ir "Rokiškio miesto jubiliejui artėjant".

♦♦♦

Šiandien 13 val. savivaldybės 8 a. salėje prasidės vieša diskusija "Nepilnamečių nusikaltamumas ir prevencija".

♦♦♦

Šiandien 16 val. Rokiškyje atidaromas naujas prekybos centras "Vikonda".

♦♦♦

Šiandien 22 val. jaunimas kviečiamas į diskoteką Rokiškio teatro rūmuose.

♦♦♦

Šiandien Latvijos Saldus mieste vyks šios šalies motokroso čempionato varžybos, kuriose startuos rokiškietis Romas Kišūnas.

♦♦♦

Rugsėjo 15 ir 16 d. Rokiškio teatro rūmuose bus rodomas meninis filmas "Grėsminga tyla".

Seansų pradžia 17 ir 19 val.